

BETEGTÁJÉKOZTATÓ – LUMBAL PUNCTIO (GERINCVÍZ-VÉTEL)

KEDVES BETEGÜNK!

A beavatkozás célja:

A lumbálpunkció célja a gerinccsatornában lévő gerincvelői folyadékból (liquor) vizsgálati célokra mintát venni.

A lebocsátott folyadékot laboratóriumban elemzik, így meghatározható annak összetétele, cukor- és fehérjetartalma, és mikroszkóp alatt az esetleg benne található sejtek, baktériumok is vizsgálhatók. Amennyiben baktériumok vannak a folyadékban, mikrobiológiai vizsgálata (tenyésztés) is szükséges. A tú bevezetését követően, a folyadék ürülni kezd, ennek üteméből következtetni lehet annak nyomására, mely egyszerű módszerrel mérhető is.

Számos neurológiai betegségre lehet következtetni a vizsgálat eredményéből, többek között agyhártyagyulladásra, sérülésre, sclerosis multiplexre, idegrendszeri daganatokra.

A lumbálpunkció során nyert laboratóriumi eredmények tisztázhatják a betegség eredetét, súlyosságát és döntően befolyásolhatják a kezelést, ez indokolja a vizsgálat szükségességét az Ön esetében is.

Figyelem!:

Ha Önnek **gyógyszerérzékenysége** van, pl. a helyi érzéstelenítő szerekre (lidocain), mindenképpen jelezze kezelőorvosának. Ha **vérzékenységből szenved** vagy **véralvadásgátló gyógyszert** (különösen Syncumar, Marfarin, NOAC) szed, azt is jelezze orvosának, mert ezek, nem megfelelően beállítva, növelhetik a vérzéses szövődmény kockázatát. (Véralvadásgátló szedése esetén vérvétellel – INR - tisztázzuk a gyógyszer megfelelő szintjét és így a vizsgálat elvégezhetőségét.)

Előkészítés:

Különösebb előkészületre nincs szükség. Különösen ajánlott **sok folyadék (víz) fogyasztása** a beavatkozás előtt.

Leírás:

A beavatkozás közben Ön ülő helyzetben fog elhelyezkedni, karjait a lábai között elhelyezve, fejét előre hajtja, a kívánt pozíció beállításában segítünk, annak megtartásában szükség esetén nővéri segítség is igénybe vehető. A vizsgálat közben mindvégig mozdulatlanul kell maradnia. Ez rendszerint pár perc. Deréktájon a bőrét fertőtlenítő oldattal többször lemossák, majd az ágyéki csigolyák (rendszerint a 3-as és 4-es) közé vékony tűvel érzéstelenítő oldatot adunk be, hogy a beavatkozás ideje alatt ne érezzen fájdalmat. Ezt követően történik a tényleges szúrás a

lumbálpunkciós tűvel. Sikeres szúrás kapcsán néhány milliliternyi mintát veszünk a gerincvelői folyadékból, szükség esetén a nyomásmérést is elvégezzük, ez testhelyzetének óvatos változtatásával – oldalra fekvéssel jár. Az eljárás végén a tűt kihúzzuk, a szúrás helyét fertőtlenítjük és kötszerrel leragasztjuk.

Fájdalom: Az érzéstelenítő injekció beadása tűszúrással jár. A testhelyzet esetleg kényelmetlen lehet. A lumbálpunkciós tűvel való szúrás során esetleg, a lába felé sugárzó zsibbadás, áramütés érzés előfordulhat, ezt a tű közelsége okozza az egyik érző gyökhöz. Az érzés átmeneti jellegű és nem jelent bajt, a tű jó pozícióját támasztja alá.

Mi a teendő vizsgálat után?

A beavatkozás után, a leggyakoribb szövődményként ismert fejfájás megelőzése céljából, Önnek lehetőleg laposan **fekvő pozícióban kell maradnia az első két órában feltétlenül, majd a nap nagy részében ajánlott módon**, természetesen mosdóba, illetve evés-ivás céljából felülhet, felkelhet. **Bőségesen kell folyadékot fogyasztania**, legalább 2-3 liter mennyiségben. Tapasztalatok szerint a fejfájás megelőzésében a koffein tartalmú italok segítenek, így ha egyébként is szokott fogyasztani, kóla és kávé megengedett, sőt ajánlott.

Jó, ha tudja:

A beavatkozás elmaradása akadályozhatja a diagnózishoz jutást, az Ön gyógyulását, a megfelelő további kezelés megválasztását.

Az a félelem, hogy a tűt a gerincvelőbe szúrják, és ettől megbénul, alaptalan. Ebben a magasságban a gerincvelő ugyanis már idegekre bomlott, melyek lebegnek a folyadékban, és tű hegye elől könnyedén kitérnek.

Előfordulhat, hogy súlyos gerincferdülés, csigolyameszesedés miatt a tűt nem tudjuk első szúrással bevezetni a csigolyák között, ekkor megpróbáljuk kicsit feljebb, de lehet, hogy a vizsgálat sikertelenül zárul. Minden szúrás előtt szóbeli beleegyezését fogjuk kérni vizsgálat közben is.

Ha fejfájás alakul ki, a bőséges folyadékfogyasztás, tartós fekvés ellenére is, azt fájdalomcsillapító tartalmú infúzió adásával kezelni tudjuk.

Lehetséges szövődménye:

Leggyakoribb szövődmény a beavatkozás után, a gerinccsatorna burkán hátrahagyott kicsiny lyukon történő, jelentéktelen liquor szivárgás kapcsán fellépő **fejfájás**, ami akár napokig is tarthat. A szivárgó liquor mennyisége csekély, a szövetek közül a nyirokkeringés eltávolítja, a burkon maradt lyuk pedig spontán gyógyul.

A tű hegye eret találhat el, ilyenkor a gerincvelői folyadék véresen elszíneződik. A **vérzés** magától megszűnik, a gerincvelői folyadékba került vér megalvad, majd lebomlik. Tapasztalatok szerint a fejfájásos szövődmények száma kissé véres liquor esetén jelentősen kevesebb, valószínűleg a gerincvelői burkon a tűszúrás nyomán keletkező lyukra tapadó és azt lezáró kevés alvadék kapcsán.

A helyi **érzéstelenítőszerekre adott allergiás reakció** rendszerint ritka és enyhe, pl. bőrpír, csalánkiütés, bőrvizketés jelentkezik, súlyosabb reakció extrém ritka, ezek észlelése esetén a szövődmény elhárításához szükséges eszközöket (gyógyszereket) fogjuk használni.

Beleegyező nyilatkozat – Lumbal punctio elvégzéséhez:

Ezen nyilatkozat aláírásával:

.....(beteg neve),..... (TAJ),.....(születési idő),
hozzájárulok – nem járulok hozzá a fenti beavatkozás elvégzéséhez.

Tudomásul véve azt, hogy jogom van a felajánlott kezelések bármelyikének vagy mindegyikének elutasítására, amely esetben az egészségi állapotom alakulásának felelőssége alól kezelőimet felmentem.

Jelen döntésemet minden kényszerszertől mentesen akkor hoztam, amikor az összes kérdésemre választ kaptam, és azokat megértettem. Elismerem, hogy a tájékozott beleegyezésemhez minden szükséges, általam értett információt megkaptam, és annak átgondolásához elegendő idő állt rendelkezésemre.

..... vagy a
beteg aláírása törvényes képviselő olvasható aláírása**
szül. adatok:
lakcím:

.....
beavatkozást és tájékoztatást végző orvos
olvasható aláírása, pecsét

Budapest, 20..... hónap nap